

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ -- IUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
lavoiată

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Respect adevărului!

— O ieșire pătimasă împotriva mănăstirilor catolice și o scurtă în-
tâmpinare, făcută sine ira et studio —

De prof. DUMITRU NEDA

Păr. Ștefan Meș a scos o carte nouă la Sibiu: „Mănăstirile Românești din Transilvania și Ungaria“. Foarte bine. Păr. D. Stăniloae e încântat de această lucrare, pe care o dorește citită de toată suflarea ortodoxă. Foarte bine și aceasta. Sf. Sa, precum și toată ortodoxia, are neîngrădită slobozenia de a se bucura și de a proslăvi tot ce află vrednic de așa ceva fie la sine acasă, fie la simpatiiile din vecini (la anglicani, bună oară). Nu ne prea sîchisim de așa ceva. Del tot omul cu vederile și cu plăcerile lui! Și dacă păr. Stăniloae așterne pe hârtie afirmații ca acestea: „Mănăstirea ortodoxă a rămas antiteza secularismului mereu prezent într-o oarecare măsură în viața credincioșilor și mereu treaz și gata de ofensivă. Mănăstirea ortodoxă duce lupta cu cu acest spirit tocmai prin fixitatea sa într-o poziție care depășește integral laicismul, într'un transcendentalism vizibil am zice, în starea îngerească dar corporală. Mănăstirea ortodoxă slujește astfel societății . . . impresionând în general spiritul societății, făcând religios sâmburele vieții“, — zicem: dacă Sf. Sa scrie și crede așa ceva: să i fie de bine! Din parte-ne putea rămâne, mult și bine, netulburat, în beatitudinea sa.

Dar nu poate rămânea fără câteva observații faptul că Sf. Sa chiar și așa, răpit în afară de sine în fața mănăstirii ortodoxe în general, și a „Fortărețelor credinței“ ortodoxe din Ardeal, (cari „fortărețe“ ar fi fost mănăstirile) în special, nu se poate stăpâni să nu loviască în procleștii de catolici. Are ce are cu ei, și orice face, orice drege, tot acolo lasă: nimic nu-i bun în catolicism. Pe unii toate căile îi duc la Roma. Pe Sf. Sa chiar dimpotrivă: toate îl depărtează de ea cât vede cu ochii. Lăudând cartea păr. Meș, și „bucata de cer în mijlocul lumii“, — care ar fi mănăstirea pravoslavnică, — se și repede la tabăra celorlalți:

„Mănăstirea catolică nu e mănăstire propriu zis, mănăstire în sensul ortodox și genuin al cuvântului. În catolicism mănăstirea e o instituție socială, atrasă cu totul în sfera pământescului, chiar dacă acel pământesc e eclesiastic. Mănăstirile catolice se ocupă de lume, nu de Dumnezeu, de meșteșugul de a te însinua în diferitele domenii ale lumii, nu de urcușul spre Dumnezeu. — Mănăstirea catolică e biruită de spiritul laicist al confesiunii căreia îi aparține. Ea a devenit utilă societății, dar de-o utilitate pe care o poate satisface orice altă instituție.“ (Telegraful Român. Nr. 26 din 21 Iunie c.).

Asta negru pe alb. Și încă în gazeta unei mitropolii, purtând semnătura unui preot profesor de teologie. Drept că-i vorba de lucruri și oameni de-a ortodoxiei siblene. Dar cu toate acestea atâta patimă surprinde. Și amă-

răște și jignește adânc orice sensibilitate creștină neatrofiată. Fie ea catolică ori acatolică.

Cum: Sf. Benedict și pleiada de sfinți ce a dat ordinul înființat de dânsul, nu s'a ocupat de Dumnezeu și de urcușul spre El? Nici ceilalți Sfinți înființatori de tagme călugărești: Sf. Romuald, Sf. Bernard, Sf. Dominic, Sf. Francisc, Sf. Iosif de Calasanz, Sf. Alfonso de Liguori, Sf. Ioan Bosco, și atâția alții trecuți în catastrofa Sfinților? Operele întreprinse de aceștia și de fiii lor sufletești: încreștinarea de popoare barbare și păgâne; școlarea și educația tineretului; îngrijirea orfanilor, bătrânilor și bolnavilor; apostolia cuvântului; scrisul și tipăritul desinteresat; ridicarea de cetăți ale evlaviei și rugăciunii; ostentia în scaunele mărturisirii până la sleirea puterilor, într'aceea observând și regulile de viață ale cinului propriu, — toate acestea n'au însemnat și nu înseamnă urcuș spre Dumnezeu?

Da! Dar, „în mănăstirea catolică a biruit spiritul laicist!“ Nu se spune ce-i acel „spirit laicist“. Bănănim însă că trebuie să fie ceva rău, după judecata păr. profesor. Decât, noi ținem la vorba Mântuitorului: Din rodirile lor îi veți cunoaște. Și rodirile mănăstirilor catolice au fost și sunt (cu sporadice abateri, surprimate la timp de autoritatea supremă în Biserica Romei) dintre cele mai binecuvântate: oștiri imense de călugări și călugărițe cari unde-și pun mâna, pune și Dumnezeu mila. Mănăstirile catolice au fost și sunt focare ce răspândesc departe, în timp și spațiu, lumina și căldura faptei într'adevăr creștine. A face elogiul operelor caritative-culturale ale călugărilor și călugărițelor catolice înseamnă a spune lumii citove că soarele lucește și că-i o mare binecuvântare pentru pământ. Iar a susținea că mănăstirea catolică e de o utilitate pe care o poate satisface „orice altă instituție“, e o frază de umplătură, (dacă nu un simplu lapsus calami) și nimic altceva. — Să poată face și francmasoneria tot ce a făcut și face monahismul catolic?

Noi știm altceva: nu numai (în mijloace omenești) puternica organizație mondială, care este francmasoneria, dar nici chiar monahismul ortodoxiei disidente n'a fost și nu este în stare să se apropie măcar de monahismul apusean sub raportul prestațiilor reale (un imaginar) ce s'ar aștepta dela dânsul. Nu facem procesul mănăstirilor române ortodoxe din trecut și prezent. Am putea fi suspectați de prejudiciu. Mai bine dăm cuvântul I. P. S. Visarion Puiu, mitropolitul Bucovinei. Înaltul ierarh cernău-

țean e unul dintre cei mai bine pregătiți teologi ai ortodoxiei române de azi. Afară de aceea e om în vârstă și călugăr din tinerețe, nu prin divorț, prin moartea nevastei ori călugărit la repezeală, în vederea mitrei vlădicăști. Și nici nu e ceva prieten al „unițiilor catolice“. (Răpirea bisericii unite din Suceava s'a făcut cu „binecuvântarea“ I. P. S. Sale). Prin urmare cuvântul unei atari personalități e cuvânt cu temelii și greutate. Nu ca al unuia sau altuia care vorbește sub impresia cine știe căror vechi veleități monastice, ori ca să izbească în cel ce luptă pe cealaltă latură a baricadei.

Ei bine! Luminașorul din Chișinău, (No 6 pe Iunie c.) aduce conferința rostită de păr. Visarion nu în cutare cerc restrâns de călugări, la cutare mănăstire, cu obloanele lăsate, ci la Cernăuși, în fața studenților în teologie dela facultatea teologică de acolo. Spi-culim, așa în fugă, câteva fragmente, din cuvântul dela 3 Februarie, anul în curs:

„Monahismul ortodoxiei zilelor noastre lipsit deoparte de exemplare pilduitoare, de altă parte de literatură, apoi lipsit de cărmuitorii, trunchiul călugărismului se usucă, frunzele veștejesc, rădăcina slăbește și întreaga lui înfățișare actuală este de compătimit. . .

S'au dus de mult vremile monahismului contemplativ. Lumea are trebuință de un monahism pentru dânsa, nu pentru ei, și în serviciul bisericii lucrătoare, nu rugătoare.

Clerul de mir încătușat de aceleași lanțuri lumești, își duce viața numai în slujirile cultice și în lăncezelile vegetative, iar monahismul zilelor noastre zace în viață parazită.

[...] Unii vin la călugărie numai din curiozitate pentru acest fel de viață; alții vin mânăși de cumplită sărăcie; alții fiind firi contemplative, vin să trăiască în mănăstire fără folos real pentru lume.

Monahismul din țările române este o altoire religioasă importată, adică e adus din alte țări într'un popor, pe care a prins numai vremelnicește. Poporul român numai prin el însuși nu a putut produce, nici continua călugăria. Astăzi în întregul cuprins al României avem un monahism parazit și în continuă decădere.

De aceea se cuvine să lăsăm de fiecare mănăstire doar câteun ieromonah care să fie și custode al acestor monumente istorice până vor veni iarăși vremi mai prietnice redeschiderii lor printr'un monahism conștient și organizat, deoarece un monahism superior nu poate renaște în mijlocul drojdiei celui de astăzi.

[...] Mănăstirile noastre de azi au trup, dar n'au suflet; monahismul apusean este admirabil.

Așa I. P. S. Visarion. E un rechizitoriu pe cât de revelator, pe atât de uluitor și strivitor. Nu pentru monahismul apusean, pe care îl găsește admirabil, ci pentru cel cântat în

ditrambi de apologeți ca pâr. Stăniloae. Și pentru care nici noi „papistășii” n'avem — pentru că nu putem avea altceva — decât o largă compătimire românească și creștinească. E vorba doar de frați de-o limbă și de-un sânge. Și sângele apă nu se face. Sufăr văzând decadența fratelui meu, și uricunea lui cât pot o acoper, n'o desvălul, pentru că sunt și ochi străini, a căror râs sarcastic și batjocoritor mă doare. De aceea, *cât numai se poate*, trecem în tăcere peste metehne din casa fraților dela cealaltă strană. Și când fixăm adevărurile ca cele de mai sus, o facem cu stringere de inimă. — Dar în credința că barem acest leac amar va folosi. Cât de cât.

Congres agrist eparhial. Fruntașa comună Șteu-Măgheruș (jud. Năsăud) a fost aleasă pentru acest an să găzduiască, pe zilele de 25—26 Iulie c., *congresul agrist eparhial al Clujului nostru.*

Serbările vor avea în fruntea lor pe P. S. IULIU, episcopul diecezan și promit a fi de proporții impozante. Primirea înaltului ierarh se face astăzi, începutul solemnităților formându-l vecernia. Măine apoi, vor urma, după program: Sf. liturghie și procesiunea euharistică; *conductul etnografic*; recepțiile la casa parohială; *ședința plenară a Comitetului diecezan al Agrului și a Comitetului Diecezan a Uniunii Marlane*; *ședința festivă a congresului și masa comună.* După aceea petrecere.

Cu sufletul suntem și noi între congresiști și cerem dela Cel de sus cele mai bogate binecuvântări pentru această întrunire a celor buni și dornici de tot mai mult bine, în sensul cel mai sfânt al cuvântului.

Misiuni populare. Prilejul calendaristic binevenit de a avea de Sf. Ilie două zile de sărbătoare, a fost folosit de Reuniunea Arhidiecezană de misiuni pentru a aranja o seamă de bine isbutite primeniri sufletești. S'au ținut în zilele de 19—22 Iulie c. *misiuni populare* în următoarele parohii:

1. *Crăciunelul-de-sus*, unde păstorește pâr. M. Crăciun. Cuvântul de începătură l-a rostit

pâr. *Iosif Bucur* dela Administrația Centrală Capitulară. Restul a revenit pâr. *Dumitru Neda*, redactorul nostru. La ascultarea neașteptat de numeroaselor mărturisiri a dat ajutor și pâr. Langa din Tătărlău.

2. *Gurghiu.* Preot misionar: pâr. *Iosif Pop* din Galtiu. Ascultători mulți la toate cuvântările. Și multe mărturisiri și cuminecări. De față și de bun ajutor printre frații preoți și pâr. Arlton M. Popa, protopopul districtual.

3. *Porumbacul de jos.* Preot misionar: pâr. *Dr. Septimiu Todoran*, prof. de teologie. Credincioșii pâr. Victor Pop-David au dat dovadă că înțeleg rostul sfintelor misiuni. La ascultarea mărturisirilor au dat ajutor și frații preoți Comșia și David din vecini.

4. *Șăulia de Câmpie.* Preot misionar: pâr. *Dr. Ioan Cristea*, secr. mitrop. Mărturisiri cu sutele. Cu ascultarea spovedaniilor s'au mai ostent și frații întru Domnul: Liciniu Papiu, preotul local; apoi: pâr. G. Boeriu; pâr. Virgil, Papiu și nonagenarul pâr. Teofil Gherasim din parohiile învecinate.

Fie ca harurile sfinte revărsate în suflete pe calea sfintelor misiuni să rodiască însuși și înmilt!

Colaborare necesară

Ni-se macină, văzând cu ochii, moralul satelor. Deși preoșimea noastră, în majoritatea cazurilor, își face datoria evanghelică așa cum se cuvine. Răul sămănat în suflete de intelectuali fără sensibilități etice covârșește însă prea adesea binele încolțit la căldura și lumina învățaturii creștine. Prilejuri și căi pentru a strecura în conștiințe miasme otrăvitoare sunt destule. Și toate tind într'acolo: să surpe autoritatea. Orice autoritate care nu se nimerește să fie „apostolul” însuși. Ori șleahta în care-l încadrat dânsul.

Firește că se uită cu totul că „honor est praemium virtutis”. Are drept la cinste, și trebuie să aibă și parte de ea, cel care s'a dovedit prin fapte pozitive că merită să fie cinstit. Dar nu țîi vântură-țară gata oricând să toarne puhoale de murdărie împotriva celor ce le stau în cale.

Decât: năcazul e că lumea celor mulți și simpli nu știe deosebi valoarea reală de contrafasonul său de contrabandă. Dă creșmânt celui mai iscusit la vorbă și mai îndrăzneț la ieșiri ritorice. De aceea ar fi bine — pentru a preîntâmpina rele și mai mari, — ca cei buni să se adune și să lucre împreună. Preoți și mireni caută să-și dela mână de ajutor împrumutat în vederea acelui obiectiv ce trebuie atins: reîncreștinarea societății. Și asta trebuie să se înceapă de jos: dela sate. Aci e razimul. Fie vorba de număr, fie vorba de capital moral încă nevolatilizat: satul primează.

De aceea în primul rând pe conștiințele intelectuale dela sate și din orășelele provinciale apasă, cu greutate precumpănitoare, datorința de a face apostolia vorbei și a faptelor în sensul învățaturii Bisericii, după îndrumările și sub cărmulrea și supravegherea ei. Toată ambiția puerilă trebuie dată la o parte. Comoara înțelepciunii mântuitoare Bisericii l-a fost încredințată de Cel ce a fost și este lumină din lumină și Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, și cine nu clădește cu El, dărimă. — „Morală laică”, — așa, cum a fost concepută de protagoniștii ei și e propovăduită de epigonii de azi, — s'a dovedit a nu fi altceva decât amoralitatea cu podobe de fraze goale.

Preotul oricât de mare forță ar fi, are lipsă și de colaboratori. În aceștia sunt: dăcălul, notarul, medicul și toți ceilalți oameni cu carte cari au contact mai des cu poporul. Toți cei buni dintre aceștia trebuie să se cunoască, să studieze un plan unitar de acțiune și să lucreze amăsurat lui. Căci numai așa se poate ajunge la ceva. Dar pentru asta e necesară abnegația din partea tuturor: din partea preotului, ca să fie sufletul acestui mănunchiu de bunevoînțe; din partea celorlalți, ca să-și calce pe inimă și să acționeze, fără a se puiza în discuții paralizante.

Agru a venit la timp. Energii captate de acest curent puternic de reînținerire morală trebuie să folosească fără întârziere, practic și cuminte. Căci vremile sunt rele. Și mulți ne cobesc pierirea. Vor rămânea însă bine-

Foița „Unirii”

Expoziția mondială a Presei Catolice

de A. De Gasperi

„Să schițezi oricât de repede multipla colaborație pe care inițiativa Comitetului de organizare a trezit-o și obținut-o în toate țările lumii, nu e lucru ușor. Panorama e prea vastă și sute de colaboratori umili și devotați au ostent pentru a-și ilustra țara, propriul ordin religios sau propria întreprindere de presă, mulțumiți ca numele lor să se scufunde în solidaritatea națională sau socială într'un act de omagiu către S. Scaun.

Câteva asociații, câteva centre directive, câteva personalități mai reprezentative nu pot să scape notelor noastre de cronică.

Pentru Italia nu e nevoie să relevăm că, cu ajutorul unui subcomitet consultativ, lucrările de pregătire au fost conduse de comitetul central al Acțiunii Catolice sub președinția cavalerului Ciriaci ajutat întâiu de Dr. Rigoni, apoi de Dr. Orecchia și de alți funcționari zeloși.

În Austria comitetul consultativ s'a constituit sub președinția de onoare a cancelarului (primul ministru), a cardinalului arhiepiscop, a cardinalului fost nunțiu apostolic, și a aflat în Dr. Funder, directorul ziarului „Reichspost”,

un organizator încercat și energic, care încredință cunoscutului arhitect Clemens Holzmeister studiul părții artistice. Dr. Funder vrea să expună nu numai presa austriacă de astăzi, dând atențiune deosebită metodelor de propagandă care făcură, de pildă, din „Kleines Volksblatt” dela Viena un ziar de foarte mare tiraj pentru un popor mic, dar pregăti și o sinteză istorică, o adevărată reprivire asupra evoluției ziaristice a vechii Austriei și ilustrează astfel opera presei dela originile mișcării creștine sociale și apoi toată epoca sbucimată ce a urmat până la constituirea noului stat austriac. Presa catolică austriacă cuprindea în 1935: 207 publicații periodice cu 12 cotidiane, 44 săptămânale, 13 reviste, fără a mai socoti buletinele parohiale.

În Belgia conducerea e luată de Joseph De Marteaq, directorul „Gazette de L'ège” și președintele Asociației ziaristilor belgieni, ajutat de secretarul Van den Eynde, directorul ziarelor flamande „De Standard”, „Het Nieuw Bland” etc. Din acest comitet face parte Abbé Calmeys, directorul Operei S. Pavel din Bruxelles. Belgienii nu s'au mulțumit cu o expoziție descriptivă și geografică a presei lor, ci au voit, urmând instrucțiunile Comitetului Central, să arate rolul presei în luptele purtate de catolici pentru apărarea principiilor creștine, pentru libertatea școlii și în organizația socială. Minunată e dezvoltarea presei catolice în această țară!

Luând în socoteală numai cotidienele, în un tiraj total de 2.200.000 de exemplare, 935.000 reprezintă cota de tiraj a ziarelor catolice, 700.000 a celor anticatolice și 565.000 a celor neutre.

În Cehoslovacia, din încredințarea Episcopului, executiva e încredințată societății S. Venceslav de sub conducerea Dr.ului Václav Václav. Comitetul cehoslovac a înțeles misiunea istorică a presei ca o punte între Răsărit și Apus; de aceea, în partea istorică schițele și diagramele expuse arată alinierea ce și-au dat de a uni pe Slavi cu Biserica Romei și aici se găsesc figurile SS. Ciriil și Metodiu și a S. Venceslav, patronul Boemiei. Actuala înflorire a presei cehoslovace se datorește periodului de independență de după 1918. Astăzi se numără în Cehoslovacia 12 cotidiane catolice politice (6 cotidiane și 6 săptămânale) și 270 apolitice; Nemții din această țară au 2 cotidiane, 11 săptămânale și 12 periodice apolitice; iar Ungurii au 12 publicații politice și 12 apolitice.

În Franța, sub înaltul patronaj al cardinalului Verdier, comitetul e prezidat de Paul Verschore, decanul facultății de ziaristică din Lille și organizarea a fost condusă de harizmatul Mons. Olichon. Comitetul francez a îngrijit cu deosebită dragoste sinteza istorică, una din cele mai însemnate din toată expoziția. Biblioteca națională din Paris a pus la dispoziție multe volume. Comitetul francez, în afară de

cobli păcătoase, și nimic altceva. — Intre timp, totuși, socot c'ar fi bine să-și ia cineva ostenela și să ne semnaleze paserile morții (fle din rândurile noastre chiar, fle dintr'ale celorlalți) ca să le cunoaștem și să ne ferim de ele. Și de răul ce-l pricinuește cobra lor.

Pr. I. Oniga

Dorință împlinită. Cuvintele inspirate rostite la 1 Ian. 1920 în catedrala din Blaj, de cel ce avea să fie Suveranul de azi al României, au impresionat de neuitat. Sinodul arhidiecezan, încă în 1921, a și hotărât apoi să fie gravate în marmoră și așezate în încăperea sfântă ce le-a auzit sunând, cald și sonor, de pe buzele Prințului Moștenitor.

Hotărârea aceea acum va fi tradusă în faptă. II. Sa Vicarul locșilor de Scaun al Mitropoliei, pâr. Dr. Victor Macevein, intervenind, cu adresa Nr. 4314/36, la locurile competente, pentru a se îngădui realizarea acelei decizii sinodale, a primit, cu Nr. 1231 al Curții Regale (15. VII. 36), următorul răspuns:

„Am onoare a Vă face cunoscut că Mătestatea Sa Regele agreează ca să reproducă, pe tabla de marmoră așezată pe unul din pereții interioari ai Catedralei mitropolitane, fragmente din discursul rostit la 1 Ianuarie 1920. — Cu cea mai deosebită considerațiune. (L. S.). Mareșalul Curții, General de div. Adj. Ilasievici m. p.“

Lumea ce va veni la serbările jubilee ale „Astrei“ va vedea deci, prinse în slove de aur, strălucitele evocări princlare ce n'au încetat încă, și nici că vor înceta vreodată să vibreze în conștiințele fiilor bisericii noastre române unite cu Roma.

Congresul euharistic dela Carlovă. Anul acesta, de Sân-Petru, Carlovăful jugoslav a fost punctul de atracție spre care au gravitat peste 40.000 dreptcredincioși să se închine euharisticului Isus. Congresul a fost prezidat de arhiepiscopul Dr. Stepinac din Zagreb, bineventat de deputatul Matanici, care n'a pregetat să spună sus și tare că Biserica Romei e aceea care lucrează de mai bine de un mileniu în sânul poporului croat. Mai mult: „Ea și azi

e centrul nostru spiritual; ea a elaborat conștiința și individualitatea noastră. Biserica (catolică) e inseparabilă de conștiința croată și de individualitatea națională croată. În deosebi mișcătoare a fost privegherea de noaptea în fața Preasfântului Sacrament, expus spre adorație. La sfintele liturghii de a doua zi s'au cuminecat peste 20.000 persoane. Procesiunea teoforică a fost ceva grandios.

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut mai nou următoarele numiri: pâr. Gh. Boertu din Bord, la Lechința; pâr. Filip Gabor din Hăpria, la Bazna; pâr. Nic. Tăreanu din Bazna, la Hăpria; pâr. Victor Anghel din Dais, la Feldioara; pâr. Traian Mârza, cooperador în Coșlar, a fost numit admin. paroh. tot acolo; nouhirotoniții: pâr. Alex. Ivan a fost numit la Boholți; pâr. Cornel Oros la Săsăuși; pâr. Ioan Șuteu (celibe) la Aita Seacă, iar pâr. Ioan Penția a rămas în disponibilitate.

— Ven. Ordinariat de Lugoj a făcut în clerul eparhial schimbările ce urmează: pâr. Ioan Traian dela Iscroni a fost trecut la Aninoasa; pâr. Vasile Berinde dela Câmpulung, la Iscroni; pâr. Alex. Sigartu dela Igrîș, la Băiești; pâr. Ioan Fistea din Șetin, la Igrîș; pâr. Octavian Aldea dela Petroșeni II., la Ostrovul-Mare; pâr. Valeriu Coprean dela Nădlac, la Sălașul de sus; pâr. Vasile Albu dela Belotinț, la Vișag I; pâr. Alex. Borda, la Ostrovul-Gureni; pâr. Nicolae Theban, la Petroșeni II; pâr. Ioan Luminosu, la Chereș II.

Bucurie sfântă în cartierul Iris al Clujului. Insoțit de un ales anturaj preoțesc, pâr. episcop Iuliu al Clujului s'a prezentat în 5 Iulie c. în mijlocul fiilor săi sufletești din Iris spre a le satisface o veche dorință: să le binecuvinteze peatra de temelie a bisericii. Actul sfânt a fost săvârșit, în liber, de însuși arhierul, în sobor de preoți. Răspunsurile le-a dat corul mixt al parohiei. Cu acest prilej Preasfântul Iuliu a rostit o impresionantă cuvântare, insistând asupra însemnătății momentului sărbăto-

resc pe care-l trăiesc cei prezenți și reliefând bunele voințe cari au colaborat la realizarea unui vis ce în ăra trecută părea utopie ce nici când nu va lua forme concrete.

Locale. Dumineca viitoare, a IX-a după Rusalii, va predica în catedrală pâr. Dr. Septimiu Todoran, prof. la Academia Teologică.

— Luniă trecută, de praznicul Sf. Ilie, I. P. S. Valeriu Tr. Frențiu a primit sărbătorește, de novice ale Congregației de Surori, 18 postulante. Tot în mâinile I. P. S. Sale și tot atunci și-au depus juruințele vremelnice 5 Surori și juruințele călugărești perpetue alte 5 Surori. — Praznicului acestuia i-au premers exercițiul spiritual ținute de P. Dr. Dominic Neculdeș, ieromonah franciscan dela Oradea.

— Miercuri a fost sărbătorită aniversarea nașterii Maj. Sale Regina Maria printr'o doxologie slujită la catedrală de pâr. Dr. Ioan Bălan, canonic, în sobor de preoți și în prezența autorităților locale.

— Azi s'au încheiat exercițiile spirituale cu foste marianiste ale Școlii Normale de Fete din Blaj. Le-a condus P. Dr. Dominic Neculdeș dela Oradea și au participat la ele 31 învățătoare.

Librari împotriva pornografiilor. Drept răspuns la campania pornită de ministrul de interne polon împotriva pornografiilor, comitetul „Uniunii Librării Polone“ în ultima sa ședință a trecut la fapte pozitive: a lansat un apel către toți librării din țară să adere la mișcare, chiar și dacă n'ar intra în „Uniune“. În acelaș timp în articolul de fond al Organului lor principal au dat și directivele de luptă cu succes. Și anume între altele s'a hotărât ca nici o carte, ilustrație ori revistă ce-ar jigni morala ori credința să nu fie admisă în vitrine, ori primită în librăriiile membrilor „Uniunii“. În schimb cu toții vor da cel mai larg concurs autorităților într'u a urmări și pedepsi atari produse. Asta „ca o indispensabilă apărare a forțelor morale ale națiunii“. — Să se știe că sunt și librari de aceștia!

Transmiterea flacării olimpice. Pentru a da serbărilor olimpice ce se vor ține la Berlin un fast cât mai deosebit, s'a hotărât să se aducă în stadionul din capitala germană

pavilionul rezervat lui, a dobândit și o sală suplimentară proprie, aceea dela „Bonne Presse“.

În Marea Britanie, comitetul de presă a fost prezidat de însuși arhiepiscopul de Westminster, Mons. Hinsley. Organizarea e încredințată lui John P. Boland, directorul Societății adevărului catolic (Catholic Truth Society). Președintele comitetului tehnic e Martin Melvin, directorul ziarului „Tablet“. Marea Britanie, precum se știe, deși are 3.000.000 de catolici, nu are nici un ziar cotidian catolic. Vom vedea însă interesanta dezvoltare a săptămânalelor sale cu un tiraj total de 250.000 de exemplare. Alături de alte 340 de publicații periodice englezești, ni-se înfățișează și activitatea Societății adevărului catolic.

Societății adevărului i-s'a încredințat sarcina de a organiza propria secțiune, Irlanda și anume harniculul ei președinte Dr. O'Reilly, cunoscut ca organizator energetic al Congresului euharistic mondial din Dublin. Irlanda are numai două ziare catolice „The Irish Catholic“ și „Standard“.

În Jugoslavia constituirea comitetului e datorită zelului Mons. Giovanni Saric, arhiepiscop de Sarajevo care e și președintele lui. Acest comitet organizează participarea jugoslavă în patru secțiuni, potrivit cu alcătuirea țării. E vorba de 136 publicații catolice din un total de 1096 câte are cu totul Jugoslavia.

Mică dar interesantă e expoziția Luxem-

burgului, fiind organizată de un șampion al ziaristicel cum e Mons. Osiger, directorul tipografiel S. Pavel din Luxemburg.

Alt șampion al ziaristicel e președintele comitetului olandez, cunoscutul Heinrich Kuypers, directorul comercial dela „Maasbode“, care încredință partea tehnică lui V. Grolleberg din Amsterdam și cea artistică arhitectului Mellis. Va fi foarte interesant de a se trece în revistă dezvoltarea seculară a ziarului „De Tyd“ și actuala dezvoltare a lui „Maasbode“. Acesta are și un pavilion special lângă sala de cinematograful și lui Kuypers se mai datorește crearea unuia din cele mai interesante filme asupra ziaristicel de pe lângă această expoziție.

Comitetul portughez însărcinat de Acțiunea Catolică și prezidat de E. S. Mons. Sena d'Oliveira, arhiepiscop titular de Mitilene și având de secretar pe canonicul Conçalves. Mica expoziție a Portugaliei arată cum isbutiră catolicii să întemeieze sau să dobândească 5 cotidiane, câteva săptămânale de mare însemnătate și o revistă cu tiraj de 300.000 de exemplare.

În Spania, comitetul executiv rezultă din colaborația dintre „Junta Central de Accion Catolica“ prezidată de Angelo de Herrera și „Junta Nacional de Prensa Catolica“, prezidată de episcopul de Tortosa. Comitetul a isbutit să organizeze o expoziție excelentă. Cea mai instructivă e, firește, partea care în-

fățișează dezvoltarea lui „Debate“, datorită talentului de organizator al lui Angelo Herrera. Editura Catolică publică în afară de „Debate“ în 5 ediții pe zi, un alt cotidian răspândit de seara, și mai multe săptămânale și reviste. Alături de „Debate“ și de „Gaceta del Norte“ din Bilbao, mai găsim în provincie o altă sută de ziare catolice cu un total de opt milioane de cititori. Expoziția ne înfățișează încă opera organizației „Giunta Nazionale della Stampa Catolica“ cu ziarele sale de presă bună și funcționarea școlii de ziaristică întemeiată de Herrera. Număroase sunt revistele, dela vechea „Razon y fé“ până la revista ecleslastică din Madrid, întemeiată în 1928.

Pregătirea expoziției elvețiene s'a făcut direct de organisme ziaristice sub direcția părintelui Panchard, directorul dela „Freiburger Nachrichten“ și cu activa participare a doctorului Müller, secretar și director al cunoscutel agenții K. I. P. A. Cei alți membri reprezintă forțele ziaristice ale celor trei naționalități. Activitatea comitetului se desfășură sub protecția episcopilor de Sion și de Lausanne și a doctorului Motta, membru în consiliul federal. Presa catolică elvețiană se dezvoltă mai întâiu în strânsă legătură cu istoria politică ecleslastică a Republicei și la apoi o multiplicitate și mare varietate de tipuri și caractere.

E cunoscută organizația exemplară a conferențelor episcopale din Polonia. Din sec-

flacăra aprinsă pe Olimpul Greciei. În 20 Iulie c. s'a și pornit apoi spre destinație cu torța aprinsă pe muntele sacru al vechei Etade. Comisarul general pentru »goana torțelor« prin Grecia va remite flacăra din chestie comisariului bulgar la Cula, ultimul sat grec înainte de frontieră. Și tot așa se va face la hotarele: jugoslav, austriac, cehoslovac și german, în fiecare caz remiterea fiind săvârșită printr'un proces verbal în regulă.

Cel mai plouași creștin din lume.

Plouași nu la figurat ci în realitate, întrucât în acele părți ploile anuale nu se măsoară cu centimetrul și decimetrul, ci cu metru. Localitatea din chestie e *Dibunja* din Camerun și se află pe teritoriul concretizat grijei suflotești a Părinților Misionari ziși de Mill-Hill. După un comunicat al agenției »Fides«, anul întreg, ziua și noaptea, cu puține intermitențe, ploaia se varsă pe acolo ca din găleată. Sătuceanul numit, — are 60 suflete creștine, — e cercetat lună de lună de preotul misionar, care afirmă că încă n'a fost caz să fie făcut calea într'acolo fără să fie fost plouat până la piele.

Bacalaureatul comercial. Prin Decizia Nr. 115.775/1936, Ministerul Instrucțiunii a luat dispozițiunea că primul examen de bacalaureat comercial va avea loc în Iunie 1937. Absolvenții din 1935/36 ai școalelor comerciale superioare, având drepturi câștigate, sunt dispenzați dela examenul de bacalaureat, de oarece legea nouă se aplică numai dela 1 Septembrie 1936. Corigenții din cl. IV a școalelor comerciale superioare, dacă trec cu succes examenul de corigență în Septembrie 1936, încă sunt dispenzați dela bacalaureat. Repetenții, precum și toți absolvenții de după 1 Septembrie 1936, întrucât doresc să urmeze învățământul superior respectiv, sunt obligați la bacalaureat. Spre știre absolvenților școalelor noastre comerciale superioare de băieți și fete. — *Direcțiunile.*

† **Văd. Maria Mihăilănu** născ. Henteș, fostă soție de preot, s'a stins din viață la Slimnic, în 14 Iulie c., într'al 86-lea an al vieții. — Facă-i Domnul parte cu dreptii!

† **Filon Rece**, proprietar, a trecut la cele veșnice în Șăulia, la 28 Iunie c., în anul 78 al vieții. — Odihnească în pace!

Citiți și răspândiți „UNIREA“

Telefonul „Unirii“

P. Hunedoara. N'am scris mai precis în rândul trecut, pentru că nici informațiile ziarelor nu erau destul de precise. Fapt este însă că între asasinii lui M. Stelcescu se află și 2 studenți dela facultatea teologică ortodoxă din București și 1 dela teologia din Constanța. De altfel mai bine este »ut de talibus nec mentio fiat«.

— E ceva deprăntant din cale afară.

R. Băile-Herănele. Trebuie că-s cumplit de mari căldurile în părțile Severinului. Se tulbură nu numai javrele lătrătoare, ci chiar și cărturarii.. mai slabi de nervi. Ca, d. ex., d. Alex. Resmeriță, cel de ilarianță spiritualitate. Ultimul număr (6) al »revistei« sale îl arată ieșit rău din fire. Mușcă în dreapta și mușcă în stânga de-a mai mare groază. Pe d. Mariu Theodorean Carada (dânsul îi »traduce« numele în »Cap-Tare«) îl face harcea-parcea. Ba, printre gudurări, își permite să dascălească, așa mai deghizat, și pe Suveranul țării, dela care cere să abroge, pur și simplu, actul unirii, ca Hababurgii cari au abrogat legile anticatolice. Zice-că »un anonim« i-ar fi scris: »...nu te aștepta să vezi minunea, căci... nu are temperamentul actelor mari, epocale, ci al serbărilor fastuoase« dar asta dânsul (d. Resmeriță) n'o crede (șmecher, Românu!) Că doar Suveranul actual nu e un președinte de republică, care n'ar dori să se înscrie în istoria poporului cu fapte cât mai mari, etc. — Ce fac autoritățile polițienești de nu-l duc pe d. Resmeriță la un institut antirabic, ori barem la o clinică de boli nervoase, după simptome atât de concludente?

V. Baia-Mare. De Petrache și de Maglavit rar când se mai aude câte ceva. Și nici atunci nu se aud lucruri pe cari să le încresteze și să jubileze admiratorii »vizionarului« și apologetii »minunii« dela Buturugi. Cele relatate, de ex. de »Porunca Vremii« (21. VII. 36) sunt deadreptul consternante. Căci iată ce cetim acolo: »La Maglavit, sfântul comitet însărcinat cu mărirea fondurilor strănse, a făcut-o fiartă! Distinșii membri ai comitetului s'au spurcat la bani și papă și papă și papă — până-a băgat de seamă Petrache. Dumnezeu și-a arătat mânia prin faptul că a ucis cu un trăsnet biserica dela Buturugi. — Iar bietul Petrache, de inimă rea, a căzut la pat și zace de două săptămâni, Prea le pune și el toate la inimă... De! El e mei simțitor, nu ca »sfânta« nouă-nouță, Tînca Stoica, »vizionara« dela Piscul Sadovei (Dolj) care a trebuit ridicată cu forța și internată la Craiova deunăzi, pentru că altfel ar fi continuat, fără frică și fără să se impresioneze, cu »predicele« ei despre »Moșul« care i-a vorbit și dânsui taman ca lui Petrache.

V. Lozna. Am primit abonamentul pe 1932.

B. Tiocul de jos. Am primit abonamentul pe jumătatea a doua a anului curent.

V. Aiud. Am primit abonamentul pe jumătatea a doua a anului curent.

Ch. Ainoș. Abonamentul e achitat până la 30. VI 1936.

S. Beiuș. Am primit 100 Lei. Achitat până la 31. XII 1936.

S. Cristelec. Confirmăm primirea abonamentului pe 1933 și 1934.

Parohia Cugir. Am primit abonamentul pe anul curent.

P. Câmpia-Turdei. Am primit abonamentul pe 1934.

C. Turda. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

ția de presă și propagandă se nascu Comitetul polonez, prezidat de Mons. Adamski, episcop de Katowice care puse în capul secretariatului pe harnicul director al agenției de presă catolică poloneză K. A. P. Polonezii au organizat pe socoteala lor o expoziție la Varșovia, și acum se prezintă cu un pavilion, decorat de celebrul pictor Rosen, într'o expoziție ce conține aproape 400 publicații periodice cu un tiraj de 4 milioane exemplare, dintre care 82 ziare cu 1.200.000 exemplare. De deosebit interes e dezvoltarea și perfecționarea agenției K. A. P.

Apostolul presei în *Ungaria* e cunoscutul Iezuit, părintele Bangha care în 1918 isbuti să fondeze o societate de editură cu un capital de zece milioane de coroane, care publică între altele trei cotidiane.

Încă puține trăsături și terminăm cu Europa: *Malta* avu un demn reprezentant în canonicul Pantarellesco di Hamrun, *România* aflase în Mons. Gabor un excelent organizator care, din nenorocire, muri înainte cu două luni și a fost apoi înlocuit de Prof. Pal dela Iași și, pentru *Statele Nordice* merită o mențiune deosebită Dr. Scherz, directorul ziarului catolic din Kjöwenharn.

Comitetul *lituan* e prezidat de venerabilul preot Dumbranskas, având în călugărul marist P. Reklaitis, un harnic reprezentant*.

* * *

Până aici semioficiozul Vaticanului.

În ce ne privește, e limpede. El nu poate da alte date decât cele comunicate de episcopatul latin cu privire la moartea regretatului Mons. Anton Gabor și înlocuirea lui prin Pr. Dr. Pal dela Iași. Nici o privire retrospectivă asupra evoluției presei, nici un tablou statistic, nici un amănunt caracteristic.

De sigur grave omisiuni, lipsuri la apel din partea noastră.

Precum se vede, România n'a trebuit să-și construiască ea pe socoteală proprie pavilion de expoziție. I-s'a pus gratuit la dispoziție încăperile necesare: una mare cu celelalte țări balcanice (Bulgaria, Albania și Grecia) și deosebit un colț important în salărilor orientale. Datoria noastră ar fi fost pur și simplu ca materialul ce l-am adunat — destul de frumos și bogat — să-l fi expus spre mulțumirea tuturor, îngrijindu-ne și de cele câteva tablouri sintetice: retrospective, actuale, decorative. Nu ne-am făcut o. Am crezut că, dacă am strâns materialul și l-am trimis printr'un preot al nostru Congregației Orientale din Roma, el se va expune dela sine. Amară desiluzie! Cu atât mai puțin s'a prelucrat și organizat materialul de expoziție ca el să grătească și minții și inimii vizitatorilor.

Încă ceva.

Chiar din darea de seamă de mai sus, Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

M. Voslabeni. Chităm primirea abonamentului anul curent.

Oficiul parohial Viștea de jos. Am primit abonamentul pe 1936.

M. Sânmărtinul de câmpie. Am primit 100 Lei abonament pe o jumătate de an.

Oficiul parohial Vulcan. Confirmăm primirea abonamentului pe 1936.

„Patria“ institut de credit și economii s. a. Blaj
Jud. Târvava-Mică

SITUAȚIA SUMARĂ la 30 Iunie 1936

Solduri debitoare: Cassa: numerar efecte 31.174. Disponibil la B. N. R. și C. E. G. 172.968. Portofoliul de titluri românești 660.120. Portofoliul de scont 687.660. Debitori în fața datoritorilor (cota rămasă) 12.291.074. Pierderi rezultând din aplicarea legii lichidării datoritorilor 86.067. Imobile 5.301.250. Mobilier 50.000. Conturi diverse 13.455. Cheltuieli de Administrație 156.100. Dobânzi și comisioane plătite 135.554. Totalul soldurilor debitoare 29.153.134.

Solduri creditoare: Capital social 10.000.000. Fonduri de rezervă 312.520. Fond de pensă și ajutoare al func. 1.162.520. Alte fonduri 100.000. Depuneri spre fructificare din țară, pe livret de economii 13.913.120. Creditori în fața 1.038.028. Angajamente de reescont la B. N. R. 667.760. Angajamente de reeacont la S. S. 1.500.000. Conturi diverse 72.414. Dobânzi și beneficii diverse 386.777. Totalul soldurilor creditoare 29.153.134.

Conturi de ordine: Cauțiuni statutare 600.000. Efecte comerciale în gaj 1.736.450. Ipoteci 16.351.800. Depozite de titluri în păstrare 189.550. Efecte reescontate în conversiune (cota rămasă) 12.887.467. Total 31.765.267.

Consiliul de Administrație
Comitetul de Censori

RECLAMA
este sufletul comerțului

se constată ce activitate intensă au dezvoltat alte neamuri în frunte cu numeroase comitete și subcomitete având arhitecți, pictori, artiști etc., pe când la noi? Conferința episcopescă a însărcinat pe Păr. *Aloisie Ludovic Tăutu* să organizeze secția noastră la această expoziție. Sf. Sa a strâns și trimis prin altcineva materialul. De organizare n'a fost vorba. Sf. Sa a organizat și condus recentul pelerinaj la Roma. Ilustritatea Sa păr. prepozit dela Baia Mare Al. Breban a plătit 15.000 de lei taxe de participare la această expoziție pentru acele reviste și publicații unite care nu și le pot plăti singure. Iar păr. I. Georgescu a răspuns la un vast chestionar al comitetului central din Vatican. Toți trei au făcut ce au putut aici, acasă. Chestia însă nu era să facem ceva la noi, ci acolo, în metropola lumii catolice, la Vatican. Iată lipsa noastră de înțelegere și de organizare.

De aici eșecul.

I. Pelerinul.

A apărut noua edițiune a LITURGHIERULUI

Crudo . . . . . 250 Lei
Legat întreg în pânză, aurit 340 „
LIBRARIA SEMINARULUI — BLAJ